

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

**nr. 102.510 van 14 januari 2002  
in de zaak A. 77.468/IX-1014.**

In zake :       1. Danny SAEYS,  
                  2. Katia DOMS,  
                  3. Marc VAN POUCKE,  
                  4. Dirk BOEXSTAENS,  
                  die woonplaats kiezen bij  
                  advocaat A. NAVASARTIAN,  
                  kantoor houdende te BRUSSEL,  
                  Jenatzystraat 13

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van  
Binnenlandse Zaken,  
die woonplaats kiest bij  
de Federale politie Algemeen Commando DGP/DPS,  
gevestigd te BRUSSEL,  
Fritz Toussaintstraat 47.

---

**D E R A A D V A N S T A T E, I X e K A M E R,**

Gezien het verzoekschrift dat Danny SAEYS, Katia DOMS, Marc VAN POUCKE en Dirk BOEXSTAENS -bekleed met de graad van wachtmeester of opperwachtmeester bij de rijkswacht- op 9 februari 1998 hebben ingediend om de vernietiging te vorderen van de artikelen 1 en 2 van het ministerieel besluit van 12 december 1997 tot wijziging van het ministerieel besluit van 24 december 1985 houdende de wijze van berekening van de diensturen van het rijkswachtpersoneel;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door adjunct-auditeur H. COLIN;

Gelet op de beschikking van 27 oktober 2000 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 29 november 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 17 december 2001;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN die, loco advocaat A. NAVASARTIAN, verschijnt voor verzoekers, en van adviseur E. VAN ROSSEM, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van adjunct auditeur H. COLIN, daartoe gemachtigd bij beslissing van de auditeur-generaal van 5 oktober 2000;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat voor het onderzoek van de onderhavige zaak de volgende reglementaire akten van belang zijn :

1.1. het koninklijk besluit van 5 juni 1975 houdende toekenning aan sommige personeelsleden van de rijkswacht van een toelage voor bijkomende prestaties.

Luidens artikel 1, § 1, van dat besluit wordt aan de personeelsleden van de rijkswacht beneden de officiersrang "een toelage (verleend) voor elk bijkomend prestatieuur, dat niet tijdens een door de minister van Landsverdediging bepaalde referentieperiode werd gerecupereerd".

In artikel 2, § 1, van het besluit wordt het bedrag van de bij artikel 1, § 1, bedoelde uurtoelage vastgesteld.

Luidens artikel 3 van het besluit bepaalt de minister van Landsverdediging "de regels voor het in aanmerking nemen van de prestaties".

Luidens artikel 4, § 1, van het besluit is de uurtoelage waarin voorzien wordt bij artikel 1, § 1, niet verschuldigd aan de personeelsleden van de rijkswacht gedurende de vormingsperioden van kandidaat-lager onderofficier, kandidaat-keuronderofficier en kandidaat-officier.

1.2. de wet van 19 december 1980 betreffende de geldelijke rechten van de militairen.

Deze wet is luidens zijn artikel 1 van toepassing op het rijks-wachtpersoneel.

Artikel 5 van de wet handelt over "de toelagen en de vergoedingen". Paragraaf 1 verleent aan de Koning de bevoegdheid om ten gunste van sommige categorieën militairen het recht te scheppen op premies, toelagen, vergoedingen en andere aanvullende retributies, alsmede op sommige voordelen in natura. Volgens paragraaf 2 bepaalt de Koning de bedragen en regelt hij de toekenning van de in § 1 bedoelde voordelen, maar hij mag "in de gevallen die Hij bepaalt de minister van Landsverdediging met die taak belasten".

Artikel 8 van de wet bepaalt dat de koninklijke besluiten die, ten gunste van de militairen, het recht doen ingaan op één of ander geldelijk voordeel en die in werking zijn op de dag van inwerkingtreding van deze wet, geacht worden ter uitvoering van deze wet te zijn genomen. Op die wijze verkrijgt het sub 1.1. vermelde koninklijk besluit van 5 juni 1975 een wettelijke grondslag.

1.3. het ministerieel besluit van 24 december 1985 houdende de wijze van berekening van de diensturen van het rijkswachtpersoneel.

In artikel 2 van dat besluit, gewijzigd door het ministerieel besluit van 25 februari 1994 wordt bepaald dat de referentieperiode voor de berekening van de bijkomende prestaties vier opeenvolgende maanden omvat.

Luidens artikel 3 van het besluit worden, voor de berekening van de duur der tijdens de referentieperiode uitgevoerde prestaties, in aanmerking genomen :

- 1° voor een forfaitaire duur van 7 uur 36 minuten per dag :
  - (1) de dagen van 24 uur waarvoor een forfaitaire toelage wordt toegekend (dit zijn de opdrachten die betrekking hebben op ordehandhaving, oefeningen en manoeuvres die 24 uur duren)
  - (2) iedere volle werkdag die op zending buiten het Rijk wordt doorgebracht.
  - (3) de verlofdagen en
  - (4) de werkdagen afwezigheid om gezondheidsredenen;
- 2° de werkelijke tijdsduur, beperkt tot 7 uur 36 minuten per dag, die, tijdens de andere werkdagen dan deze vermeld in 1°, aan gezondheidszorg wordt besteed;
- 3° voor de werkelijke duur, de aan de functie verbonden prestaties, met uitzondering van deze uitgevoerd op de dagen vermeld in 1° (1) en (2).

In artikel 4, § 1, van voornoemd besluit wordt bepaald dat de arbeidsduur, waarboven de prestaties als bijkomend beschouwd worden, verkregen wordt door 7 uur 36 minuten te vermenigvuldigen met het aantal werkdagen begrepen in de referentieperiode. In artikel 4, § 2, wordt gesteld dat, om de te bezoldigen bijkomende prestatieuren te bekomen, de duur van de bijkomende prestaties naar het volgende uur wordt afgerond indien deze een uurgedeelte gelijk aan of meer dan 30 minuten omvat, zo niet wordt dit gedeelte verwaarloosd.

2. Overwegende dat de minister van Binnenlandse Zaken op 12 december 1997 een aantal wijzigingen heeft gebracht aan het sub 1.3 vermelde ministerieel besluit van 24 december 1985; dat het onderhavig beroep gericht is tegen de artikelen 1 en 2 van dat besluit van 12 december 1997, waarbij de artikelen 3, respectievelijk 4, §2, van het ministerieel besluit van 24 december 1985 met ingang van 31 december 1997 als volgt vervangen zijn :

- Artikel 3 :

"Worden, voor de berekening van de duur van de tijdens de referentieperiode uitgevoerde prestaties, in aanmerking genomen :

1° voor de forfaitaire duur van 7 uur 36 minuten per dag :

- (1) de dagen van 24 uur waarvoor een forfaitaire toelage wordt toegekend;
- (2) iedere volle werkdag die op zending buiten het Rijk wordt doorgebracht;
- (3) de verlofdagen, uitgezonderd deze bedoeld in 3°, (2)
- (4) de werkdagen afwezigheid om gezondheidsredenen;

(5) onverminderd de bepalingen van artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 houdende toekenning aan sommige personeelsleden van de rijkswacht van een bijkomende prestatie, per volle werkdag, de tijd besteed om de opleiding van kandidaat-onderofficier, kandidaat-keuronderofficier of kandidaat-officier te volgen. Eventuele prestaties die tijdens een zaterdag, een zondag of een feestdag zouden verricht zijn, worden niet in aanmerking genomen.

2° voor de werkelijke duur, op voorwaarde dat andere voor de berekening van de uren in aanmerking te nemen prestaties, die op dezelfde dag uitgevoerd worden, een totaal van 7 uur 36 minuten niet bereiken en zo dit het geval is, zonder dat de in aanmerkingneming een totaal van 7 uur 36 minuten overschrijdt :

(1) de tijd door een met dienst bevolen personeelslid besteed aan gezondheidszorgen uitgezonderd als het op verzoek van de overheid gebeurt. In dit laatste geval wordt 4° toegepast;

(2) de tijd voor andere dan zuiver privé-aangelegenheden besteed aan raadplegingen bij de cel sociale relaties van de algemene directie van het personeelsbeheer, uitgezonderd als het op verzoek van de overheid gebeurt. In dit laatste geval wordt 4° toegepast;

(3) de dienstvrijstellingen gelijkgesteld met de dienstprestaties toegekend aan de personeelsleden van de rijkswacht in het raam van activiteiten betreffende de uitoefening van de syndicale rechten zoals bedoeld in de wet van 11 juli 1978 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het rijkswachtpersoneel van het operationeel korps met uitzondering van deze waarvoor een wettelijke of reglementaire tekst

uitdrukkelijk in een andere berekeningswijze zou voorzien. De regels van het eerste lid zijn enkel toepasselijk op de werkdagen met uitzondering van die bedoeld in 1°.

Wanneer de zorgen wegens een ongeval door het feit van de dienst zonder uitstel moet verleend worden, zijn deze regels echter toepasselijk op alle andere dagen, voor zover het niet gaat om die bedoeld in 1°;

3° voor de werkelijke tijdsduur, beperkt tot maximum 7 uur 36 minuten per dag :

(1) onverminderd de eventuele toepassing van 1°, de tijd werkelijk besteed om opleidingen en cursussen zoals de stages die er eventueel verbonden zijn, te volgen, inclusief de tijdsduur van de verplaatsingen.

De in voorgaande lid bedoelde opleidingen, cursussen en stages zijn deze die, met uitzondering van deze bedoeld in 1°, (5), aan de bepalingen van aanvullende, voortgezette of noodzakelijke opleidingen zoals in de richtlijnen betreffende de opleidingen van het rijkswachtpersoneel bedoeld, beantwoorden.

De commandant van de rijkswacht geeft bijzondere richtlijnen voor de opleidingen die niet in 1°, (5), bedoeld zijn of die niet aan de bepalingen van het tweede lid beantwoorden.

Wegens het specifieke karakter van sommige functies of eenheden, kan hij beslissen sommige onder de in het tweede lid bedoelde opleidingen aan de regeling in 4° te onderwerpen;

(2) de syndicale verloven van de andere syndicale afgevaardigden dan de vaste afgevaardigden. Nochtans, als syndicale prestaties op verzoek van de overheid uitgevoerd worden, wordt 4° toegepast;

Werden tijdens dezelfde dag prestaties van een andere aard dan deze bedoeld in het eerste lid, uitgevoerd, dan worden de andere prestaties erbij geteld met toepassing van hun specifieke berekeningsregels;

4° voor de werkelijk duur, met uitzondering van deze uitgevoerd op dagen vermeld in 1°, (1), (2) en (5) en van deze bedoeld in 3°, (1), de aan de functie verbonden prestaties zoals bepaald door de commandant van de rijkswacht overeenkomstig de artikelen 1 van het koninklijk besluit van 25 april 1979 betreffende het ambt en de ambtsontheffing van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht en van het ministerieel besluit van 25 april 1979 betreffende het ambt van de onderofficieren van het operationeel korps van de rijkswacht, of door de voorschriften van de oversten".

- Artikel 4, § 2 :

"Om de te bezoldigen bijkomende prestatieuren te bekomen, moet :  
de duur van de bijkomende prestaties naar het volgende uur worden afgerond indien zij een uurgedeelte gelijk aan of meer dan dertig minuten omvat. In het tegenovergestelde geval, wordt dit gedeelte niet aangerekend;

het alzo bekomen aantal uren worden overgeheveld naar de volgende referentieperiode, zonder dat die overdracht meer dan vijftien uren mag bedragen;

uiteindelijk het eventueel saldo worden vastgelegd dat, voor de voorbije referentieperiode, in rekening komt voor bezoldiging".

3.1.1. Overwegende dat het bevoegde lid van het auditoraat in zijn verslag heeft gesteld dat uit de termen van het verzoekschrift opgemaakt kan worden dat de verzoekers artikel 1 van het bestreden besluit enkel bestrijden wat betreft de "uurregeling voor prestaties van vorming", die als een nieuwe bepaling opgenomen

is in artikel 3, 1°, (5) en in artikel 3, 3°, (1) van het ministerieel besluit van 24 december 1985;

3.1.2. Overwegende dat de verzoekende partijen de door de auditeur-verslaggever voorgestelde interpretatie van het verzoekschrift niet hebben betwist; dat het voorwerp van het annulatieberoep, in zoverre het gericht is tegen artikel 1 van het ministerieel besluit van 12 december 1997, beperkt wordt tot de punten 1°, (-5) en 3°, (1), van artikel 3 van het ministerieel besluit van 24 december 1985;

3.2.1. Overwegende dat de verwerende partij stelt dat in het verzoekschrift geen middel wordt aangevoerd dat specifiek gericht is tegen artikel 2 van het ministerieel besluit van 12 december 1997, waarbij artikel 4, § 2, van het ministerieel besluit van 24 december 1985 wordt vervangen en dat betrekking heeft op het overdragen van vijftien overuren naar de volgende referentieperiode;

3.2.2. Overwegende dat verzoekers in hun tweede middel aanvoeren dat de minister niet bevoegd is om regels vast te stellen met betrekking tot de (voor de vaststelling van de bijkomende prestaties vereiste) berekening van de diensturen en de vaststelling van de te bezoldigen bijkomende prestatie-uren (door hen genoemd de “daaraan verbonden wedde-uitbetaling”), aangezien krachtens artikel 182 van de Grondwet alleen de wetgever de rechten en plichten van de militairen kan vaststellen; dat het middel algemeen geformuleerd is en duidelijk ook betrekking heeft op de in artikel 4, § 2, van het ministerieel besluit van 24 december 1985 vervatte nieuwe regeling waarbij, vooraleer de voor vergoeding in aanmerking komende prestaties worden vastgelegd, vijftien overuren worden overgeheveld naar de volgende referentieperiode; dat de exceptie niet gegrond is;

4.1. Overwegende dat de verzoekers in het eerste middel -dat specifiek gericht is tegen artikel 1 van het bestreden besluit- de schending aanvoeren van artikel 23 van de Grondwet, van artikel 7 van het internationaal verdrag van 19 december 1966 inzake economische, sociale en culturele rechten (hierna: ECOSOC-Verdrag) en van de stand-still-verplichting die voor de Belgische Staat daaruit voortvloeit; dat zij het middel formuleren vanuit de vaststelling dat de verwerende partij niet alle uren die het personeel daadwerkelijk aan vorming besteedt, voor vergoeding in aanmerking laat komen maar slechts 7 uur en 36 minuten per dag; dat zij daartegen inbrengen wat volgt: artikel 23, derde lid, 1° van de Grondwet bepaalt dat de economische en sociale rechten het recht op arbeid,

het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke beloning omvatten; artikel 7, eerste lid, a) van het ECOSOC-Verdrag van 19 december 1966, goedgekeurd bij de wet van 15 mei 1981, bepaalt dat de Staten het recht op billijke en gunstige arbeidsvoorwaarden erkennen, evenals het recht op een billijke beloning en het recht op een gelijke beloning voor gelijk werk; indien die bepalingen niet rechtstreeks in de Belgische rechtsorde van toepassing zijn, dan stellen zij toch een stand-still in, op grond waarvan de Staat geen reglementering meer kan invoeren die tegen die bepalingen in gaat;

4.2. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord de volgende uiteenzetting geeft : de in het middel genoemde bepalingen hebben geen directe werking in het Belgisch recht; de erin genoemde rechten zijn niet onmiddellijk afdwingbaar maar zij verplichten de Staat er alleen toe geen maatregelen te treffen die, vanuit de geformuleerde doelstellingen -dezelfde als deze vermeld in het Europees Sociaal Handvest-, de toestand van de burgers zou verslechteren; de bestreden bepaling houdt geen verband met de wedde van de rijkswachters, die een maandloon genieten waarvan het bedrag niet onmiddellijk afhankelijk is van het gepresteerde werk; zij houdt wel verband met de boven op die wedde komende toelage wegens "bijkomende prestaties", zoals die, volgens de door de verwerende partij vastgestelde regels, in aanmerking worden genomen; er moet onderscheid gemaakt worden tussen de berekening van de prestatie-uren voor het volgen van een basisopleiding en de berekening van de prestatie-uren voor aanvullende, voortgezette of noodzakelijke opleiding, die elk een ander regime genieten : artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 bepaalt dat de uurtoelage niet geldt voor het volgen van een basisopleiding, de betreffende personeelsleden hebben recht op een toelage voor nacht- en weekendprestaties en zij verkeren in een specifieke situatie; de personeelsleden die een andere opleiding volgen zien hun urenkrediet afgetopt, maar er zijn belangrijke uitzonderingen op voorzien en daarenboven wordt de duur van de opleiding dermate berekend dat de maximumduur van 7 uur en 36 minuten -verplaatsing inbegrepen- wordt gerespecteerd; aldus garandeert de bestreden bepaling aan de rijkswachters een billijke beloning en zij gaan er zelfs op vooruit;

4.3. Overwegende dat de verzoekers in hun memorie van wederantwoord betogen wat volgt : aanvullende prestaties die langer duren dan 7 uur en 36 minuten per dag worden niet gehonoreerd; de door hen ingeroepen rechtsregels verbieden aan het bestuur om een bestaand beschermingsniveau af te bouwen

en zij verplichten het bestuur ertoe de reglementering grondwetsconform te interpreteren; daarenboven blijkt de verwerende partij het bestreden besluit discriminatoir toe te passen, aangezien zij in onderrichtingen uitzonderingen toelaat op de beperking van de bijkomende prestaties tot 7 uur en 36 minuten per dag;

4.4.1. Overwegende dat de bestreden regeling kadert in de vergoeding van de bijkomende prestaties die de rijkswachters verrichten, dit wil zeggen de prestaties die niet behoren tot de prestaties waarvoor de betrokkenen een wedde ontvangen en die, overeenkomstig het koninklijk besluit van 5 juni 1975, aanleiding geven tot een toelage wanneer zij binnen de referentieperiode niet gerecupereerd zijn kunnen worden; dat de verzoekers zich verzetten tegen de nieuwe regeling waarbij wordt vastgesteld op welke wijze de verrichte prestaties voor vorming in aanmerking worden genomen om de totale duur van de verrichte prestaties gedurende de referentieperiode te berekenen; dat die nieuwe regeling de prestaties voor vorming op een verschillende manier benadert, al naar gelang de vorming betrekking heeft op de opleiding van kandidaat-onderofficier, kandidaat-keuronderofficier of kandidaat-officier dan wel op opleidingen, cursussen en stages die passen in de aanvullende, voortgezette of noodzakelijke opleidingen van het personeel; dat, overeenkomstig artikel 3, 1°, (5), de eerst vermelde opleiding -gemeenzaam de basisopleidingen genoemd- in aanmerking wordt genomen voor 7 uur en 36 minuten per volle werkdag maar zonder dat prestaties op zaterdag, zondag of feestdag worden meegeteld; dat overeenkomstig artikel 3, 3°, (1), de laatst vermelde opleidingen -hierna de aanvullende opleiding genoemd- in aanmerking worden genomen voor hun werkelijke duur -inclusief verplaatsing- met een maximum van 7 uur en 36 minuten per dag met dien verstande dat de commandant van de rijkswacht kan beslissen dat, wegens het specifiek karakter van sommige functies of eenheden, bepaalde opleidingen toch voor hun werkelijke duur meegerekend worden; dat de kritiek van verzoekers gericht is tegen het feit dat niet alle reële prestaties voor vergoeding in aanmerking komen, maar slechts 7 uur en 36 minuten per dag, en dat op die wijze hun beschermingsniveau op het stuk van de billijke vergoeding van hun arbeid wordt afgebouwd;

4.4.2. Overwegende dat, los van de vraag in welke mate de in het middel genoemde bepalingen aan de verwerende partij verbieden om, met het oog op de berekening van bijkomende prestaties die in geval van niet-recuperatie in een bepaalde periode aanleiding geven tot een toelage, de duur van die prestaties forfaitair te bepalen of ze op een maximum af te toppen, de verzoekers niet aantonen

dat hun beschermingsniveau wordt afgebouwd, noch ten aanzien van de tijd besteed aan het volgen van een basisopleiding, noch ten aanzien van de tijd besteed aan een aanvullende opleiding;

4.4.2.1. Overwegende immers dat, wat betreft de tijd besteed aan basisopleidingen, artikel 3, 1°, (5) moet gezien worden in relatie tot artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit van 5 juni 1975, waarbij het verbod werd ingesteld om het volgen van basisopleidingen voor een vergoeding voor bijkomende prestaties in aanmerking te laten komen; dat het bestreden artikel 3, 1°, (5), door te bepalen dat, voor de berekening van de totaalprestaties in de referentieperiode, het deelnemen aan de basisopleiding forfaitair voor 7 uur en 36 minuten per werkdag in aanmerking wordt genomen, geen andere draagwijdte heeft aangezien de normale werkdag in de 38-urenweek precies 7 uur 36 minuten per dag bedraagt; dat, bovendien, de verwerende partij er niet ten onrechte op wijst dat het systeem zelfs voordelen biedt aan het personeel, in die zin dat de betreffende vorming forfaitair in aanmerking wordt genomen, ongeacht de werkelijke duur van de vorming die op die dag is doorgegaan;

4.4.2.2. Overwegende, wat betreft de tijd besteed aan een aanvullende opleiding, dat gewis met verzoekers vastgesteld moet worden dat die vorming niet altijd voor haar reële duur wordt verrekend aangezien er maximaal 7 uur en 36 minuten per dag in aanmerking genomen kan worden; dat evenwel de verwerende partij erop wijst dat, binnen het gestelde maximum, nu ook, per dag, de duur van de verplaatsing in rekening kan worden gebracht; dat uit de door de verwerende partij voorgelegde instructies ook blijkt dat "de duur van de eigenlijke opleiding dermate berekend (dient) te worden zodat max. 07.36 h (verplaatsing inbegrepen) wordt gerespecteerd (voor de personeelsleden van de territoriale omschrijving waar de opleiding gebeurt)"; dat in die omstandigheden, de door verzoekers aangevoerde kritiek op zich niet volstaat om te besluiten dat door de in artikel 3, 3°, (1), vermelde regeling, hun geldelijk beschermingsniveau wordt afgebouwd;

4.4.3. Overwegende dat, in de mate dat de verzoekers een ongelijke behandeling ontwaren in het feit dat de commandant van de rijkswacht, in afwijking van het gewone systeem om de aanvullende opleiding voor niet meer dan 7 uur 36 minuten per dag bij de dienstprestaties te betrekken, in bepaalde gevallen kan besluiten om toch rekening te houden met de werkelijke prestatieduur, de

vaststelling zich opdringt dat het bestreden besluit wel de mogelijkheid creëert om situaties verschillend te behandelen maar dat het de commandant van de rijkswacht niet toelaat om, bij de toepassing van die bepaling, het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel te miskennen;

4.4.4. Overwegende dat het eerste middel niet gegrond is;

5.1. Overwegende dat verzoekers in het tweede middel de schending aanvoeren van artikel 182 van de Grondwet doordat, naar luid van artikel 1 van de wet van 27 december 1973 -gewijzigd bij de wet van 18 juli 1991-, de leden van de rijkswacht onder de toepassing vallen van de wetten en reglementen die op het personeel van de krijgsmacht van toepassing zijn en doordat artikel 182 van de Grondwet de wetgever opdraagt om de rechten en verplichtingen van de militairen te regelen, zodat de bestreden bepaling, die door de minister is vastgesteld, onwettig is;

5.2. Overwegende dat de verwerende partij daarop het volgende antwoord geeft: de wet van 19 december 1980 betreffende de geldelijke rechten van de militairen regelt het recht op wedde, op toelagen en op vergoedingen van de leden van het operationeel korps van de rijkswacht; artikel 5 van die wet heeft bepaalde delegaties verleend aan de Koning, met de mogelijkheid van subdelegatie aan de minister van Landsverdediging, thans de minister van Binnenlandse zaken; het koninklijk besluit van 5 juni 1975 is ter uitvoering van die wet genomen en ook het ministerieel besluit van 24 december 1985 vindt daarin zijn grondslag;

5.3. Overwegende dat verzoekers in hun memorie van wederantwoord betwisten dat een wet uit 1980 de regelmatige grondslag kan vormen voor een koninklijk besluit uit 1975;

6.1. Overwegende dat het koninklijk besluit van 5 juni 1975, dat de rechtsgrond vormt voor het ministerieel besluit van 24 december 1985, in zijn aanhef verwijst naar de zelfstandig verordenende bevoegdheid van de Koning, bedoeld in artikel 167 van de Grondwet; dat, indien zulks onverenigbaar is met artikel 182 van de Grondwet, naar luid waarvan de rechten en de verplichtingen van de militairen een aan de wetgever voorbehouden aangelegenheid vormen, de wet van 19 december 1980 betreffende de geldelijke rechten van de militairen aan dat probleem een oplossing heeft gegeven; dat immers artikel 5 van die wet bepaalt :

"§ 1. De Koning kan ten gunste van sommige categorieën militairen het recht scheppen op premies, toelagen, vergoedingen en andere aanvullende retributies, alsmede op sommige voordelen in natura.

§ 2. De Koning bepaalt de bedragen en regelt de toekenning van de in § 1 bedoelde voordelen.

Hij mag evenwel in de gevallen die Hij bepaalt de Minister van Landsverdediging met die taak belasten".

dat artikel 8 van die wet daaraan toevoegt :

"De koninklijke besluiten die, ten gunste van de militairen, het recht doen ingaan op een of ander geldelijk voordeel, en die in werking zijn op de dag van inwerkingtreding van deze wet, worden geacht ter uitvoering van deze wet te zijn genomen".

dat uit de parlementaire voorbereiding van die wet duidelijk blijkt dat die twee bepalingen ertoe strekken een wettelijke grondslag te verlenen aan de bestaande regeling (Parl. Doc., Senaat, 1977-1978, stuk nr. 180/1, pag. 2 en 3);

6.2. Overwegende aldus dat, door de wet van 19 december 1980, het koninklijk besluit van 5 juni 1975 en het ministerieel besluit van 24 december 1985 een wettelijke grondslag hebben gekregen; dat de Raad van State zich niet kan uitspreken over de grondwettigheid van de delegaties die artikel 5, §§ 1 en 2 van die wet aan de uitvoerende macht verleent; dat in die zin vastgesteld moet worden dat het bestreden besluit artikel 182 van de Grondwet niet miskent;

7.1. Overwegende dat de verzoekers in hun memorie van wederantwoord, bij hun uiteenzetting over het tweede middel, een nieuwe argumentatie ontwikkelen; dat zij daar stellen dat, aangenomen dat het koninklijk besluit van 5 juni 1975 zijn rechtsgrond vindt in de wet van 19 december 1980, artikel 3 van dat koninklijk besluit aan de minister alleen maar de bevoegdheid verleent om "te bepalen welke de regels zijn volgens dewelke een bepaalde prestatie al dan niet in aanmerking kan genomen worden" en niet om te bepalen "dat werkelijk gepresteerde uren niet in aanmerking kunnen genomen worden"; dat zij daaraan toevoegen dat, indien "per impossibile" zou aangenomen worden dat de minister ook die bevoegdheid heeft (met name gepresteerde diensturen niet in aanmerking nemen), vastgesteld moet worden dat artikel 5 van de wet van 19 december 1980 de Koning toelaat de minister te machtigen om de toekenning te regelen van toelagen die Hij instelt, dat artikel 1 van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 zo een geval betreft, maar dat de materie geregeld door het ministerieel besluit van 24 december 1985 of door het hier bestreden ministerieel besluit van 12 december 1997 -enerzijds de

wijze van berekening van de diensturen van het rijkswachtpersoneel en anderzijds de overdracht van niet gerecupereerde overuren naar de volgende referentieperiode niet in dat artikel 1 van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 ondergebracht kan worden;

7.2. Overwegende dat met die argumentatie de verzoekers een nieuw middel aanvoeren, met name dat de minister voor geen van de bestreden bepalingen een rechtsgrond kon vinden in het koninklijk besluit van 5 juni 1975; dat, aangezien het middel betrekking heeft op de bevoegdheid van de steller van de bestreden akte, het ontvankelijk in de memorie van wederantwoord aangevoerd kon worden;

7.3. Overwegende dat, met artikel 1, § 1, van het koninklijk besluit van 5 juni 1975, de Koning ten voordele van bepaalde personeelsleden van de rijkswacht het recht heeft ingesteld op een toelage voor elk bijkomend prestatieuur dat gedurende de referentieperiode niet gerecupereerd is kunnen worden; dat hij in de daarop volgende artikelen zelf een aantal regels heeft ingesteld (artikel 2, artikel 4, § 1) maar dat hij voor het overige de minister van Landsverdediging met de nadere uitwerking heeft belast, zo in artikel 1 (het bepalen van de referentieperiode waarbinnen bijkomende prestaties gerecupereerd worden) en in artikel 3 (het bepalen van "de regels voor het in aanmerking nemen van de prestaties"); dat, als hoger gezegd, artikel 5 van de wet van 19 december 1980 daarvoor een afdoende rechtsgrond biedt; dat dan de vraag blijft of de minister, in het kader van de uitvoeringsbevoegdheid die hij van de Koning gekregen heeft, heeft kunnen vaststellen dat bepaalde prestaties voor vorming niet zouden vergoed worden en dat bepaalde overuren van de ene naar de andere referentieperiode kunnen overgedragen worden;

7.3.1. Overwegende dat met artikel 3 van zijn besluit van 5 juni 1975, de Koning aan de minister -thans de minister van Binnenlandse Zaken- een zeer ruime delegatie heeft verleend; dat, in het licht van artikel 1 van het koninklijk besluit -waarin niet bepaald is vanaf wanneer de prestaties "bijkomend" worden-, die delegatie niet belet dat de minister bepaalde prestaties niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking laat komen voor de -noodzakelijke- berekening van de reële prestaties die dan, in geval van niet recuperatie tijdens de referentieperiode, een recht op toelage doen ontstaan;

7.3.2. Overwegende dat artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 zelf reeds bepaalt dat voor het volgen van een basisopleiding geen uurtoelage kan worden toegekend; dat, als hoger uiteengezet, het bestreden artikel 3, 1°, (5) van het ministerieel besluit van 12 december 1997 die bepaling precies toepast op de tewerkstelling in een werkweek van 38 uren; dat, voor het overige, de Raad van State in het koninklijk besluit van 5 juni 1975 geen voorschrift ontwaart dat de minister belette, voor de berekening van de diensturen waarboven de toelage zou uitgekeerd worden, de uren van deelname aan andere vormen van opleiding dan de basisopleidingen voor niet meer dan 7 uur en 36 minuten in aanmerking te nemen;

7.3.3. Overwegende daarentegen, wat betreft de nieuw ingevoerde verplichting om de eerste vijftien uren die op het einde van een bepaalde referentieperiode in aanmerking komen voor de uitbetaling van de toelage over te dragen naar de volgende referentieperiode, dat artikel 1 van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 het recht op de toelage instelt "voor elk bijkomend prestatieuur dat niet tijdens een door de minister van Landsverdediging bepaalde referentieperiode werd gerecupereerd" (Franse tekst : "... au cours d'une période de référence ..."); dat zulks betekent dat het recht ontstaat telkens een referentieperiode afloopt; dat, door te bepalen dat de eerste vijftien uren naar de volgende referentieperiode worden overgedragen met het oog op recuperatie, de minister de grenzen voor het toekennen van de toelage, zoals artikel 1 van het koninklijk besluit van 5 juni 1975 die heeft getrokken en die uiteindelijk ook zijn bevoegdheden in het kader van zijn delegatie beperken, te buiten is gegaan; dat het middel te dien aanzien gegrond is,

## **B E S L U I T :**

### **Artikel 1.**

Vernietigd wordt artikel 2 van het ministerieel besluit van 12 december 1997 tot wijziging van het ministerieel besluit van 24 december 1985 houdende de wijze van berekening van diensturen van het rijkswachtpersoneel.

### **Artikel 2.**

Het beroep wordt voor het overige verworpen.

### **Artikel 3.**

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

### **Artikel 4.**

De kosten van het beroep, bepaald op zeshonderd vierennegentig euro twaalf cent, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op veertien januari 2000 en twee, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

|        |                     |                  |
|--------|---------------------|------------------|
| de HH. | J. DE BRABANDERE,   | kamervoorzitter, |
|        | L. HELLIN,          | staatsraad,      |
|        | A. VANDENDRIESSCHE, | staatsraad,      |
| Mevr.  | V. WAUTERS,         | griffier.        |

**De griffier,**

**De voorzitter,**

**V. WAUTERS.**

**J. DE BRABANDERE.**